

JOAN F. MIRA

“La supèrbia nacional, quan es combina amb la supèrbia personal, pot explicar més coses que cap càlcul de beneficis i interessos. Espanya i jo som més grans, deu pensar l’homenet, i la resta té molt poca importància. No és el primer ‘spanish president’ que ho pensa”

Espanya, els EUA Aznar

Aquests dies i setmanes, què volen que els diga, el meu cervell està una mica trist, tinc la moral pública baixa (la privada bé, gràcies), i la meua confiança en les llums de l’esperit no es redreça dels cops que la lectura de la premsa provoca. De sobte, aquesta guerra o amenaça de guerra (com si, els darrers deu anys, no n’hi hagués hagut d’altres, de guerres brutals, que no ens han commogut gens ni mica, ni hem eixit al carrer ni hem firmat un paper, i ara tots som tan sensibles i tan solidaris: o més aviat tan hostils al gegant poderós, i l’hostilitat ens calma la consciència, amén) ens trasbalsa les idees, ens altera les emocions, ens obnubila, i no entenem res del que passa: precisament perquè pensem que ho entenem en termes simples, no entenem res de res. Entendre no és insultar, cridar més fort les injúries habituals, ni creure que dir “*No war for oil*”, no a la guerra pel petroli, és anar drets al cor de la qüestió. Ni passejar pels carrers amb grans fotos de Hitler amb la cara d’Aznar, i aplaudir, a la Puerta del Sol de Madrid, un pamflet rigorosament sectari, fill legítim d’aquells altres que, no fa tants anys, identificaven els soviètics amb el “bàndol de la pau” i els americans amb la guerra imperialista. Vejam si ens aclarim, doncs: aquesta guerra que es prepara és perfectament prescindible, escassament justificable, i si arriba serà cruel i destructiva. Com totes les guerres, incloses aquelles per les quals no hem protestat mai. Però no hi entendra res qui la vulga entendre només en termes d’interès econòmic, de petroli, de les grans companyies del ram, de l’imperi del dòlar. N’hi ha una part d’això, és ben evident, però no és la part decisiva. Entre altres coses, si els americans (gràcies que en català no es pot dir “estatunitencs” o alguna cosa semblant, com s’entesten a dir en castellà) miraren *només* pel petroli del Golf, la primera cosa que farien seria prendre partit a favor dels àrabs i no dels israelians, en el conflicte etern, pare de tots els conflictes. Miren pel petroli, òbviament, però miren també altres coses: idees religioses, la Bíblia, una fe immutable en ells mateixos com a model suprem de la història, la confiança en el poder, la memòria del seu paper en les grans guerres del segle XX, i en fi, tot allò que es podria resumir en la importància del poder i del prestigi (la imposició de la pròpia importància) com a font no solament de beneficis sinó de satisfacció: el gust que dóna ser forts, ser els millors, i que ens ho reconeguen. Aquesta necessitat de poder i de prestigi, i el gust de satisfer-la, és un dels factors constants en totes les cultures, en totes les societats humanes. Assumida com a essencial per un país amb la més gran força militar i econòmica de la història, s’ha convertit en un problema planetari, mai no vist ni somniat abans.

D’això, justament, vol participar Josemari Aznar, *spanish president*, en nom propi i en el de l’Espanya que governa. En termes “pràctics”, seria un misteri per què s’ha posat tan incondicionalment al costat de la perillosa política de Bush: no per interès econòmic (què hi guanya, ell o el país?), ni polític (perdrà vots, sense dubte), ni per cap altre benefici tangible. Ho fa per ideologia, perquè és tan de dretes? Potser, però Chirac també és conservador, i ja veuen. La meua percepció és que ho fa per orgull: és a dir, per inflar el propi volum en l’escena internacional, i de passada inflar el volum d’Espanya, o viceversa. No guanyarà diners, ni força militar, ni possiblement eleccions: guanyarà, creu ell, prestigi per ell mateix i per Espanya. Espanya i ell són ara actors de primera fila, primers actors del drama, no simples figurants com sempre. Espanya, pensa Aznar, serà més respectada i més visible si es posa al costat dels més grans, dels guanyadors. La supèrbia nacional, quan es combina amb la supèrbia personal, pot explicar més coses que cap càlcul de beneficis i interessos. Espanya i jo som més grans, deu pensar l’homenet, i la resta té molt poca importància. No és el primer *spanish president* que ho pensa.